

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Випуск 2

Умань – 2015

*Збірник наукових праць затверджено постановою
Президії ВАК України 16 грудня 2009 р. № 1-05/6 перелік 4
(Бюлетень ВАК № 1, 2010 р.) та перереєстровано 12 травня 2015 р. № 528
як наукове фахове видання щодо публікації наукових
досліджень з галузі педагогічних наук. Засновник: Уманський
державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
Реєстраційне свідоцтво: КВ № 7095.*

Головний редактор: *Мартинюк М. Т. – доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України.*

Члени редакційної ради:

*Безлюдний О. І. – доктор педагогічних наук, професор, ректор Уманського
державного педагогічного університету імені Павла Тичини.*

Заступник головного редактора: *Браславська О. В. – доктор педагогічних наук,
професор.*

Відповідальний секретар: *Кравцова І. В. – кандидат географічних наук.*

Члени редколегії:

Авраменко О. Б. – доктор педагогічних наук, професор;

Гедзик А. М. – доктор педагогічних наук, професор;

Григоренко Т. В. – кандидат філологічних наук, доцент;

Грїтченко А. Г. – доктор педагогічних наук, професор;

Заболотна О. А. – доктор педагогічних наук, професор;

Загоруйко Л. О. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Коберник О. М. – доктор педагогічних наук, професор;

Коваль В. О. – доктор педагогічних наук, професор;

Коляда Н. М. – доктор педагогічних наук, професор;

Кочубей Т. Д. – доктор педагогічних наук, доцент;

Кузь В. Г. – доктор педагогічних наук, професор;

Пащенко Д. І. – доктор педагогічних наук, професор;

Рогальська-Яблонська І. П. – доктор педагогічних наук, професор;

Совгіра С. В. – доктор педагогічних наук, професор;

Тищенко Т. М. – кандидат філологічних наук, доцент;

Ткачук С. І. – доктор педагогічних наук, професор;

Топузов О. М. – доктор педагогічних наук, професор.

Рекомендовано до друку Вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 3 від 27 жовтня 2015 р.).

Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [гол. ред.: М. Т. Мартинюк]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. – В. 2. – 422 с.

До збірника входять статті, у яких розглядаються актуальні проблеми вдосконалення освітнього процесу середньої і вищої школи; окреслюються шляхи фахового зростання майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки; компетентнісний підхід до сучасної навчальної та виховної практики; висвітлюються результати наукових досліджень у галузі педагогічних наук. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, імен власних та інших відомостей.

Шановні колеги!

Радий вітати Вас на сторінках Збірника наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини!

У цьому році виповнюється 85 років з дня заснування нашого університету, який був створений у серпні 1930 р. як Інститут соціального виховання у складі 4 факультетів. Навчання в інституті тривало три роки. Перший його набір становив 120 студентів, а навчальний процес забезпечували лише 17 викладачів. Через три роки він був реорганізований у Педагогічний інститут з чотирирічним терміном навчання.

Постановою Ради Міністрів УРСР від 23 вересня 1967 року за багаторічну творчу працю інституту присвоєно ім'я вченого, поета і громадського діяча, Народного Комісара освіти України Павла Григоровича Тичини.

4 березня 1998 року Постановою Кабінету Міністрів України інститут було реорганізовано в Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Нині наш навчальний заклад має IV рівень акредитації. На 12 факультетах навчається понад 9 тисяч студентів з 24-х областей України, які здобувають освіту за усіма освітньо-кваліфікаційними рівнями з понад 30-ти ліцензованих напрямів підготовки на денній та заочній формах навчання. Професорсько-викладацький склад університету налічує близько 600 осіб. Студенти мають можливість пройти військову підготовку й отримати офіцерське звання. В університеті навчається 250 іноземних громадян за акредитованими напрямами.

Навчально-матеріальна база університету включає: 4 навчально-лабораторні корпуси, навчальні майстерні, два студентські гуртожитки, агробіостанцію, бібліотеку, читальні зали, 24 науково-дослідні лабораторії, 3 лінгафонні кабінети, дві студентські їдальні, дві актові зали, спортивний комплекс. Фонди університетської наукової бібліотеки складають близько 400 тисяч томів, щороку бібліотека здійснює передплату більше 300 назв методичних, наукових, фахових періодичних видань.

При університеті функціонує докторантура з 4 спеціальностей та аспірантура з 14 спеціальностей.

На базі університету створено навчально-науково-виробничий комплекс, до якого увійшли Корсунь-Шевченківське педагогічне училище ім. Т. Г. Шевченка, Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка, Уманська міська гімназія ім. І. Франка, Шевченківський спеціалізований ліцей-інтернат та СПТУ №36 м. Умані. У червні 2011 року на базі школи-інтернат м. Умані створено ліцей УДПУ.

У 2013 році за сприяння і підтримки Міністерства освіти і науки України та Черкаської обласної державної адміністрації засновано перший відокремлений структурний підрозділ університету – Канівський гуманітарний інститут Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

1 січня 2014 року шляхом реорганізації Канівського училища культури і мистецтв Черкаської обласної ради створений другий відокремлений структурний підрозділ університету – Канівський коледж культури і мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Університет неодноразово був нагороджений дипломами Міністерства освіти і науки України: за підготовку висококваліфікованих кадрів (2003 р.), за інноваційний

розвиток освіти та впровадження сучасних освітніх технологій (2004 р.), за розвиток матеріально-технічної бази навчального закладу (2006 р.), за кращий дизайн виставкового стенду та реклами досягнень навчального закладу (2007 р.), за високі показники у рейтинговому конкурсі «Наукова та науково-технічна діяльність» (2013 р.).

У 2006 році за вагомі успіхи у підготовці педагогічних кадрів університет нагороджено Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України. За результатами Міжнародного Академічного рейтингу популярності та якості «Золота фортуна» університет отримав срібну медаль у номінації «За вагомий внесок у справу підготовки кваліфікованих педагогічних кадрів для народної освіти України» та орден «За патріотизм» II ступеня.

У 2012 році за багаторічну інноваційну педагогічну діяльність з модернізації освіти університет удостоєний Почесного звання «Лідер національної освіти».

Протягом 2012–2013 навчального року на міжнародних виставках університет тричі отримав Гран-прі у номінаціях «Профорієнтаційна робота серед молоді», «Лідер наукової та науково-технічної діяльності», «Міжнародне співробітництво у галузі освіти і науки», а також Сертифікат «Якість наукових публікацій» за показниками міжнародної наукометричної бази даних Scopus.

У 2013 році університет виборов I місце у категорії «Вищі навчальні заклади III та IV рівнів акредитації» за підсумками Всеукраїнського огляду-конкурсу стану умов і охорони праці в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України.

У 2014 році Уманський державний педагогічний університет увійшов у ТОП–10 кращих вишів центрального регіону України. Цього року університет був неодноразово нагороджений за успіхи у навчальній, науковій та виховній діяльності: V Національна виставка-презентація «Інноватика в сучасній освіті» (22–24 жовтня 2014 р.) – диплом лауреата конкурсу I ступеня в номінації «Упровадження інновацій у презентацію діяльності вищого навчального закладу в інтернет-просторі»; на Міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «Education abroad» (16–17 листопада 2014 р.) університет удостоєний Гран-прі в номінації «Компетентнісний підхід в освітній діяльності вищої школи»; на V Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2014» – Гран-Прі «Лідер вищої освіти України», а також Сертифікат «Якість наукових публікацій» за показниками міжнародної наукометричної бази даних Scopus та диплом Оргкомітету виставки за презентацію досягнень в інноваційній модернізації національної освіти; на XXV Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2014» університет отримав Гран-прі у номінації «Досягнення у працевлаштуванні випускників вищого навчального закладу».

На Сьомій міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» (22–24 жовтня 2015 р.) Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини одержав Диплом лауреата конкурсу I ступеня у номінації «Науково-методичний та організаційний супровід упровадження інноваційних підходів в систему екологічної освіти».

За результатами першого рейтингування наукової групи Webometrics 2015 року наш університет посідає 19 місце серед вищих навчальних закладів України. У рейтингу європейських вишів Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини на 257 сходинці серед усіх ВНЗ Центральної і Східної Європи.

У рейтингу ЮНЕСКО «ТОП-200 Україна» університет стабільно входить у 200 найкращих ВНЗ України.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини є центром духовності, науки, культури в регіоні. Він успішно готує фахівців для національної школи та зарубіжжя. Водночас Університет – це джерело невмирущого національного духу. Тут утверджуються цінності свободи та демократії, моральності й творчості, вірності своїм учителям; тут формується університетське середовище, у якому особистий приклад професора-вчителя формує у студента почуття національної гідності та громадянської відповідальності.